

1 De verschillende soorten maatregelen

De voorlopige maatregelen zijn conservatoir beslag, gerechtelijk beslag en derdenbeslag. Voorlopige maatregelen zijn procedurele maatregelen van beslag en bewaring die worden genomen door de rechtbank ten aanzien van het vermogen van de schuldenaar teneinde de wederpartij te verhinderen om de goederen te vernietigen/vervreemden of om de activa te verminderen.

Conservatoir beslag is het beslag op traceerbare goederen van de schuldenaar teneinde deze te gelde te maken op het moment dat de schuldeiser de executoriale titel verkrijgt. Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bevat een reeks bijzondere bepalingen ten aanzien van de procedure van conservatoir beslag op civiele schepen.

Gerechtelijk beslag bestaat uit de inbeslagneming van goederen waarvan de bewaring wordt toevertrouwd aan een gerechtelijke bewaarder.

Gerechtelijk beslag kan worden ingesteld in het geval van een geding over eigendom of een ander belangrijk zakelijk recht, over het bezit van een goed of over het genot of beheer van een goed in mede-eigendom, waarbij de rechtbank toestemming kan geven tot het gerechtelijke beslag van het goed.

Derdenbeslag kan worden ingesteld op bedragen, roerende effecten of andere traceerbare immateriële roerende goederen die door een derde verschuldigd zijn aan de schuldenaar.

Executoriaal beslag is de vorm van de indirecte gedwongen uitvoering waarmee de bedragen, roerende effecten of andere traceerbare immateriële roerende goederen te gelde worden gemaakt.

Bepaalde uitspraken in eerste aanleg zijn, *van rechtswege, bij voorraad uitvoerbaar* wanneer deze de vaststelling tot doel hebben van de wijze van uitoefening van de ouderlijke macht, van het recht om een persoonlijke band te hebben met de minderjarige en van de woonplaats van de minderjarige; beloningen, werkloosheidsuitkeringen; schadevergoedingen voor arbeidsongevallen; uitkeringen, alimentatie, gezinstoelagen en pensioenen; schadevergoedingen bij overlijden of schade aan de lichamelijke integriteit of aan de gezondheid; dringende reparaties; het aanbrengen of opheffen van verzegelingen of het opstellen van inventarissen; verzoeken ten aanzien van bezit; rechterlijke beslissingen die zijn uitgesproken waarbij de verweerder de aanspraken van de eiser erkent enz. De uitvoering van deze rechterlijke beslissingen heeft een voorlopig karakter.

De rechtbank kan toestemming geven voor de voorlopige uitvoering van rechterlijke beslissingen ten aanzien van goederen.

Voor de verstrekking van bewijsstukken mag iedere persoon die dringend de getuigenis van een persoon, de mening van een deskundige, de staat van bepaalde goederen wil laten vaststellen of die de erkenning wil krijgen van een bewijsstuk, van een feit of van een recht, vóór of tijdens het proces, verzoeken om het beheer van die bewijzen.

2 De voorwaarden om maatregelen te kunnen treffen

2.1 De procedure

In de gevallen van conservatoir beslag en derdenbeslag moet er een beslissing worden gegeven dat het beslag op goederen of traceerbare bedragen van de schuldenaar goedkeurt. De maatregelen kunnen alleen worden genomen door de rechtbank die bevoegd is om uitspraak te doen in de zaak in eerste aanleg (gerechtelijk beslag, derdenbeslag) of door de rechtbank die uitspraak doet in eerste aanleg of die zich in dezelfde plaats bevindt als het goed (gerechtelijk beslag). Bijstand van een advocaat is niet verplicht voor deze bijzondere procedures. De uitvoering van de rechterlijke beslissingen ten aanzien van het conservatoir beslag en derdenbeslag gebeurt door een gerechtsdeurwaarder. De gerechtelijke bewaarder mag alle stukken voor bewaring en beheer opstellen, hij mag de inkomsten en verschuldigde bedragen ontvangen en hij mag de lopende schulden en de schulden die in de executoriale titel zijn vastgesteld, betalen. De te voorziene kosten zijn alleen de kosten die verband houden met gerechtelijke zegelrechten die, in overeenstemming met artikel 11, lid 1, punt b), van NOODBESLUIT nr. 80 van 26 juni 2013 ten aanzien van de gerechtelijke zegelrechten, 100 RON bedragen voor verzoeken in verband met voorlopige maatregelen en 1000 RON voor verzoeken voor beslag op schepen en vliegtuigen. De schuldeiser moet mogelijk een borg betalen waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de rechtbank. Als de vordering van de schuldeiser niet schriftelijk wordt vastgesteld, wordt het bedrag van de borg wettelijk vastgesteld op de helft van de geëiste waarde.

Executoir beslag wordt op verzoek van de schuldeiser uitgevoerd door een gerechtsdeurwaarder wiens kantoor zich bevindt in het rechtsgebied van het hof van beroep waar de schuldenaar of de derde zijn woonplaats/vestiging heeft of, in het geval van bankrekeningen, van de woonplaats/vestiging van de schuldenaar of van de hoofd-/nevenvestiging van de kredietinstelling.

Wat betreft de voorlopige uitvoering mag het verzoek schriftelijk of mondeling worden ingediend bij de bevoegde rechtbank tot aan sluiting van de mondelinge behandeling. De rechtbank kan toestemming geven voor de voorlopige uitvoering van de rechterlijke beslissingen ten aanzien van de goederen wanneer hij van mening is dat de maatregel nodig is ten opzichte van de duidelijke gegrondheid van het recht of de toestand van insolventie van de schuldenaar of wanneer hij van mening is dat het feit om die maatregel niet onmiddellijk in te stellen duidelijk nadelig is voor de schuldeiser. In die gevallen kan de rechtbank de schuldeiser verplichten tot de betaling van een borg.

Voor de verstrekking van bewijsstukken wordt het verzoek, vóór het geding, gericht aan de arrondissementsrechtbank in het rechtsgebied waarin de getuige of het voorwerp van vaststelling zich bevindt en, tijdens het geding, aan de rechtbank die uitspraak doet in eerste aanleg. In zijn verzoek presenteert de partij de bewijsstukken, de feiten die zij wil aantonen en de redenen die de verstrekking daarvan of de instemming van de tegenpartij nodig maken.

2.2 De basisvereisten

In de gevallen van conservatoir beslag en derdenbeslag moet er een geding aanhangig zijn gemaakt. In het geval van gerechtelijk beslag kan de maatregel ook worden ingesteld zonder een hangend geding. De schuldeiser die geen executoriale titel heeft, mag verzoeken om de uitvoering van een conservatoir beslag of een derdenbeslag als hij bewijst dat hij een geding aanhangig heeft gemaakt bij een rechtbank.

Bij dringende zaken mag het verzoek om uitvoering van een conservatoir beslag op een schip ook worden gedaan vóór het aanhangig maken van het bodemgeschil.

De rechtbank kan toestemming geven voor het gerechtelijke beslag of derdenbeslag als deze maatregel nodig is voor het behoud van het desbetreffende recht en als er een geding loopt ten aanzien van eigendom of een ander belangrijk zakelijk recht, het bezit van een goed of het genot of het beheer van een goed in mede-eigendom.

Gerechtigd beslag kan, ook zonder een bodemgeding, worden opgelegd op een goed dat de schuldenaar aanbiedt voor zijn vrijgeving, op een goed waarvoor de betrokkene goede redenen heeft om te vrezen dat dit door de bezitter kan worden weggenomen/vernietigd/veranderd, op roerende goederen die de zekerheid van de schuldeiser vormen wanneer deze voorziet dat zijn schuldenaar insolvent wordt of wanneer hij redenen heeft om te geloven dat de schuldenaar zal proberen om zich te onttrekken aan vervolging of om te vrezen dat die goederen zullen worden weggenomen of vernietigd.

De rechtbank beslist, in de raadkamer, over het verzoek om dringend conservatoir beslag/derdenbeslag zonder de partijen te dagvaarden, middels executoir bevel waarin, al naar gelang het geval, het bedrag van de borg en de termijn voor de betaling daarvan worden vastgesteld. Over het verzoek om gerechtelijk beslag wordt uitspraak gedaan in kort geding en de partijen worden gedagvaard. Als het verzoek ontvankelijk is, kan de rechtbank de eiser verplichten tot de betaling van een borg en in het geval van onroerende goederen worden deze geregistreerd in het kadaster.

Er zijn geen vereisten voor wat betreft de dringende aard van het verzoek, maar de schuldeiser kan aantonen dat de rechterlijke beslissing niet wordt uitgevoerd om reden van verwijdering of vernietiging van de goederen van de schuldenaar, in het geval van conservatoir beslag en derdenbeslag, ook als de vordering niet opeisbaar is.

Executoir beslag wordt uitgevoerd zonder sommatie, krachtens een beschikking die toestemming geeft voor de uitvoering, door middel van een bevel waarin ook de executoriale titel wordt genoemd die aan de derde bekend wordt gemaakt samen met de beschikking voor uitvoering. De genomen maatregel wordt ook aan de schuldenaar betekend. Het bevel van beslag informeert de derde, die derde-beslagene wordt, over het verbod om aan de schuldenaar de bedragen te betalen of de roerende goederen die aan hem verschuldigd zijn of worden en verklaart dat deze in beslag worden genomen voor zover dat nodig is voor het doeleinde van de plicht van gedwongen uitvoering.

Voor de verstrekking van bewijsstukken is de voorwaarde **het risico dat het bewijs verdwijnt of dat dit in de toekomst lastig te genereren zal zijn. Als de tegenpartij instemt, mag het verzoek worden ingediend, ook als het niet dringend is. De rechtbank geeft opdracht voor de dagvaarding van de partijen en verstrekt aan de tegenpartij een afschrift van het verzoek. De rechtbank beslist in de raadkamer over het verzoek door middel van een beschikking. Als er een risico van vertraging is, kan de rechtbank het verzoek behandelen zonder de partijen te dagvaarden.**

3 Het doel en de aard van dergelijke maatregelen

3.1 Welke goederen kunnen het voorwerp uitmaken van dergelijke maatregelen?

Er kan derdenbeslag worden gelegd op bankrekeningen, immateriële goederen, roerende titels enz.

Er kan conservatoir beslag worden gelegd op materiële roerende goederen, geregistreerde vervoermiddelen, onroerende goederen enz.

Er kan gerechtelijk beslag worden gelegd op onroerende goederen, roerende goederen enz.

Er kan executoir beslag worden gelegd op bedragen, roerende effecten of andere immateriële roerende goederen.

3.2 Wat zijn de gevolgen van dergelijke maatregelen?

In de gevallen van conservatoir beslag en derdenbeslag kan de tegeldemaking van goederen die in beslag zijn genomen alleen worden uitgevoerd nadat de schuldeiser de executoriale titel heeft verkregen.

Conservatoir beslag op een schip gebeurt door aanhouding van het schip door de autoriteit van de haven waar dit zich bevindt. In dat geval verstrekt de havenautoriteit geen documenten die nodig zijn voor de scheepvaart en geeft geen toestemming voor vertrek van het schip uit de haven of ligplaats.

Er kan alleen een boete worden opgelegd als sanctie als de eiser te kwader trouw een voorlopige maatregel verkrijgt die schadelijk is voor de verweerder.

De verweerder/schuldenaar kan een strafrechtelijke sanctie krijgen voor niet-naleving van rechterlijke beslissingen.

Als de schuldenaar een toereikende zekerheid stelt, kan de rechtbank, op verzoek van de schuldenaar, het conservatoir beslag opheffen. Over het verzoek om opheffing wordt beslist in de raadkamer, middels een beschikking in kort geding en met een dagvaarding van de partijen op korte termijn.

Ook wanneer de eis ten principale, op grond waarvan de voorlopige maatregel is uitgevoerd, nietig wordt verklaard, wordt verworpen of is achterhaald door een definitieve rechterlijke beslissing of als degene die deze heeft ingediend, afziet van de rechterlijke beslissing, kan de schuldenaar verzoeken om opheffing van de maatregel door de rechtbank die deze heeft ingesteld. De rechtbank spreekt zich uit over dit verzoek middels een definitieve beschikking die wordt verstrekt zonder de partijen te dagvaarden.

Wat betreft executoir beslag worden alle bedragen en goederen bevroren vanaf de datum van bekendmaking van het bevel van beslag aan de derde-beslagene. In de periode tussen de bevroering en de volledige betaling van de plichten krachtens de executoriale titel, verricht de derde-beslagene geen enkele andere betaling of transactie die de in beslag genomen goederen kunnen verminderen. Wanneer de in beslag genomen vordering wordt gegarandeerd door een hypotheek of een andere zakelijke zekerheid, heeft de beslag leggende schuldeiser het recht om te verzoeken om registratie van het beslag in het kadaster of in andere openbare registers.

3.3 Is de geldigheid van de maatregelen beperkt in de tijd?

In de gevallen van conservatoir beslag en derdenbeslag kunnen gerechtelijke uitspraken termijnen vaststellen die niet de duur van de door de rechtbank ingestelde maatregel omvatten (bijvoorbeeld de termijn waarbinnen de schuldeiser de borg moet storten, op straffe van opheffing van het beslag).

De maatregel geldt tot aan de rechterlijke beslissing over het verzoek om opheffing van het beslag, als het verzoek is verworpen, is achterhaald of nietig is verklaard of, als het verzoek ontvankelijk is, tot aan de uitvoering van de rechterlijke beslissing of tot de instelling van een toereikende zekerheid door de schuldenaar.

In hoger beroep wordt altijd uitspraak gedaan met dagvaarding van de partijen.

In het geval van executoriaal beslag worden alle bedragen en goederen bevroren vanaf de datum van kennisgeving van het bevel van beslag aan de derde-beslagene. In de periode tussen de bevroering en de volledige betaling van de plichten krachtens de executoriale titel, met inbegrip van de periode van opschorting van rechtsvervolging door beslag, verricht de derde-beslagene geen enkele andere betaling of transactie die de in beslag genomen goederen kunnen verminderen, tenzij de wet anders bepaalt.

Binnen een termijn van 5 dagen na betekening van het beslag of vanaf de vervaldatum van de verschuldigde bedragen moet de derde-beslagene het bedrag in bewaring geven of de in beslag genomen immateriële roerende goederen bevroren. De gerechtsdeurwaarder zorgt voor de vrijgeving of de verdeling van het in bewaring gegeven bedrag.

Als de derde partij niet voldoet aan zijn verplichtingen mag de beslag leggende schuldeiser, de schuldenaar of de gerechtsdeurwaarder dit melden bij de uitvoerende rechtbank teneinde het beslag te bekrachtigen. Als uit de overgelegde bewijsstukken blijkt dat de derde-beslagene geld schuldig is aan de schuldenaar, geeft de rechtbank een rechterlijke beslissing die het beslag bekrachtigt en waarmee hij de derde-beslagene verplicht om aan de schuldeiser het bedrag te betalen dat hij verschuldigd is aan de schuldenaar en in het tegengestelde geval beslist hij tot opheffing van het beslag. Als het beslag is uitgevoerd op immateriële roerende goederen die, op het moment van uitvoering, in handen zijn van de derde-beslagene, beslist de rechtbank tot de verkoop daarvan.

Voor de verstrekking van bewijsstukken worden de ontvankelijkheid en de relevantie van de verstrekte bewijsstukken onderzocht door de rechtbank op het moment van het geding. De verstrekte bewijsstukken kunnen ook worden gebruikt door de partij die niet heeft verzocht om verstrekking daarvan. De kosten die worden gemaakt door de verstrekking van bewijsstukken worden gedragen door de rechtbank die uitspraak doet in de zaak ten principale.

4 Rechtsmiddelen tegen de maatregelen

Bij *conservatoir beslag en derdenbeslag* kan er alleen beroep worden ingesteld tegen de beschikking binnen een termijn van 5 dagen na de uitspraak of de betekening, afhankelijk van of de uitspraak is gedaan met of zonder dagvaarding van de partijen, voor een hogere rechtbank. Als de bevoegdheid in eerste aanleg bij het hof van beroep ligt, is het rechtsmiddel hoger beroep. Dit beroep is gericht op het opheffen of behouden van de voorlopige maatregel. De betrokkenen kunnen bezwaar maken tegen de uitvoering van het beslag of het derdenbeslag.

Bij *executoriaal beslag* kan er tegen de beslissing over de bekrachtiging van het beslag alleen beroep worden ingesteld binnen 5 dagen na betekening. De definitieve beslissing van bekrachtiging heeft het effect van een vorderingsoverdracht en vormt een executoriale titel tegen de derde-beslagene voor de bedragen die het doel waren van de bekrachtiging. Na de bekrachtiging van het beslag zorgt de derde-beslagene voor het in bewaring geven of de betaling binnen de grenzen van het bedrag dat uitdrukkelijk is vastgesteld in de beslissing van bekrachtiging.

Bij *voorlopige uitvoering* kan het verzoek, als dit in eerste aanleg is verworpen, opnieuw worden ingediend in hoger beroep. Om opschorting van de voorlopige uitvoering kan worden verzocht door de eis in hoger beroep of afzonderlijk tijdens de procedures in hoger beroep. In afwachting van de uitkomst van het verzoek om opschorting kan, middels presidentiële beschikking, voorlopige toestemming worden gegeven voor de uitvoering, ook nog voor de komst van het dossier.

Voor de verstrekking van bewijsstukken is de beschikking ten aanzien van de ontvankelijkheid van het verzoek om verstrekking van bewijsstukken executor en hiertegen kan geen bezwaar worden aangetekend. De beslissing van verwerping kan alleen afzonderlijk worden aangevochten met een beroep binnen 5 dagen na de uitspraak, als deze is gedaan met dagvaarding van de partijen, en 5 dagen na de betekening als deze is gedaan zonder dagvaarding van de partijen.

De bewijsstukken die moeten worden verstrekt, kunnen onmiddellijk worden overgelegd of op de datum die hiervoor is vastgesteld. De overlegging van de verstrekte bewijzen wordt geconstateerd door middel van een beschikking waartegen geen bezwaar kan worden aangetekend.

Laatste update: 05/01/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Sommige pagina's van deze website worden aangeleverd door de EU-landen. Momenteel doen zij het nodige om die pagina's aan te passen aan de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Mocht bepaalde informatie nog niet het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie weerspiegelen, dan is dit onbedoeld en zal dit worden gecorrigeerd.